

והיינו לאגודה אחת

אנחנו מנהלים חלק משמעותי מחיינו בניסיון ליישב את הפער המובנה בינינו לבין רצונות בני האדם שחיים אתנו, עובדים איתנו, שותפים לנו. אנחנו משקיעים אנרגיה גדולה בשכנוע הזולת שהוא טועה, כועסים על חברינו שחושבים אחרת, מטיפים לבעלי דעות מנוגדות, רואים מצביעי מפלגות אחרות כמובילים לאסון, יוצאים מדעתנו בגין מי שחושב שצריך לבצע שינוי גדול (או מי שמונע זאת).

הימין זועם על השמאל הישראלי על שהמליך עצמו על השלום והשיוויון, השמאל נוטר טינה לימין על שהשתלט על דגל הלאומיות והיוזמה העצמית. אלו מכנים את אלו "עוכרי ישראל" ו"מחריבי הבית".

בקלות ניתן להשליך מעימותים ארציים אל תוככי הקהילות שלנו, אל דיונים בתקציב הקהילה, על מהלכים כלכליים, שינויים באורחות חיים, אל נהלי ההתנהגות בחירום וכיוצא באלו נושאים שמעסיקים אותנו.

אני מציע שננסה לראות בדעות השונות - במדינה, בקהילה, בארגון, במשפחה - צבעים שונים בתמונה אחת, שרירים מגוונים בגוף אחד. צריך לבן וצריך שחור; צריך גם אדום, ירוק וצהוב. "שריר" השמרנות והחשש הינו רקמה חיונית בכל מארג אנושי; כמוהו גם "שריר" החדשנות והתעוזה.

הכעס שמלווה חלק גדול מאיתנו כשהוא מתבונן באנשי "הכיפות הסרוגות", שמחליפים אותנו בעמדות ההנהגה השונות במדינה, נובע לא רק מההנחה שהם טועים וההתנחלויות הן מכשול לשלום, אלא גם מהתחושה שהם מבטאים קול שקיים גם בנו, קול הריאליה, קול הנחישות והעמידות אל מול הקשיים, קול שבנסיבות הנוכחיות, לנו קשה/לא מתאים/לא רצוי לבטא. השמאל הפוסט ציוני מוציא אותנו מדעתנו, לא רק כיוון שהוא מוביל, אולי, לחיסול רעיון מדינת היהודים שיקרה לנו, אלא גם מכיוון שהוא מסמל את הערכים הטובים שעליהם גדלנו - שוויון וצדק.

והיינו לאגודה אחת. בוודאי מוכר לנו הסיפור על האב, שעל ערש הדווי ביקש מבניו להיות כצור זרדים, שכל אחד מהם, בנפרד, ייקל לשבור, אך בהיותם אזוקים יחדיו - קשה לנצח אותם. ואני מבקש להתבונן על יתרונו של היחד, לא רק בהיבט המכאני של מותר ההתאגדות על פני הפירוד. אני מבקש להבליט כאן את הצורך לתת מקום - כמעט בכל זמן, כמעט בכל מצב - לצבעים השונים, לשרירים השונים, לדעות השונות. קודם כל, מפני הניסיון המצטבר, שמעיד כי אחידות מחשבה וקיפאון מחשבת יובילו כל חברה אל עברי פי פחת. ולא פחות בסיסי, ברוב המקרים, הדעה היריבה אינה אלא הבלטת דרך פעולה לגיטימית, כזו שאנחנו מחזיקים בעצמנו בארגון הכלים שלנו, אלא שבסיטואציה מסוימת איננו חושבים שמן הראוי להשתמש בה. גם אם אנחנו מניחים שאנחנו צודקים (וכך זה, בדרך כלל, נכון?) אציע להימנע, ככל האפשר, מראיית המחזיק בדעה שלא בחרתי הפעם, כמוליך אותנו לתהום אלא כמי שמבקש לסייע לנו לבחון, שוב, את מגוון האפשרויות שעומדות בפנינו, לטובת הבית המשותף שלנו.

הלך הרוח של אגודה שיתופית, הוא הלך רוח של ניסיון לקיים ארגון דמוקרטי, על אדנים של חתירה מתמדת לקונצנזוס, זאת, בניגוד לשיטת גוף פוליטי, כגון הכנסת, בו הדמוקרטיה באה לביטוי בהצבעות רוב ומיעוט, קואליציה ואופוזיציה, לבן ושחור.

דווקא אנחנו, שחיינו הקהילתיים מושקעים באגודות השיתופיות, אל לנו להיגרר לאחידות ארגונית ומחשבתית, אנחנו יכולים להיות נושאי המסר של יתרון הריבוי על פני החד ממדיות. חשוב שנבהיר לעצמנו ולסובבים אותנו - "יחד כל שבטי ישראל" מבטא לא רק יתרון ארגוני, אדרבא, גלום בו גם יתרון רעיוני, תכני. ריבוי הדעות, מאפשר לנו לוודא שכל העמדות שמצויות בעצם בנו, יבואו לביטוי בשיח ובהחלטות שנקבל. הרי ההפתעה בזיקוקה: חלק מהעמדות שאנחנו מאמינים בהן, יבוטא על ידינו, אבל - שימו לב: חלק מהעמדות שאנחנו בעצמנו מאמינים בהן, לעתים, יבואו לביטוי דווקא על ידי אחרים, לעתים "אחרים מאד". והרי עוד סיבה לכבד את הזולת.

להשתמע, אלון